

Элим деб, юртим деб

Эниб яшаш керак

1925 йилдан чиқа бошлаган

Туркистон

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1996 йил 30 ноябрь Шанба. № 87 (14385)

ҚАРДОШЛИГИМИЗ РИШТАЛАРИ МУСТАҲКАМ

Туркменистон Президенти Сапармурот Ниязовнинг мамлакатимизга сафари низоёсига етди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов ва Туркменистон Президенти Сапармурот Ниязов 28 ноябрь кунини Хоразмга ташрифи буюришди. Урганч аэропортида олий мартабали меҳмонларни вилоят ҳокими И. Юсупов ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Президентлар Ислоҳ Каримов ва Сапармурот Ниязов тушган автомашиналар қарвони байрамона безатилган Урганч кучалари бўйлаб, шаҳар аҳолиси олдиши остида Хева сари йул олди.

Икки қардош давлатлар раҳбарларининг Хоразмга ташрифи узига хос рамзий маъно ва амалий аҳамиятга эга бўлди. Ўзбекистон Туркменистон билан энг узун чегара ҳудудига эга. Хоразм эса ана шу ҳудуднинг катта қисмини эгаллаган. Шу боис бу ерда ўзбек ва туркман халқлари уртасидаги яхши қўшничилик, қўн-қардошлик умумлари асрлар давомида тарқиб топиб келган. Хоразмда туркманлар, Туркменистоннинг қўшни вилоятларида ўзбеклар эт билан тирноқдек яқин, иноқ яшаб келмоқда.

Қадимий ва қўн Хева марказида туркман шоири ва мутафаккири Махтумқули ҳайкалининг тантанали очилиши маросимига бағишланган катта митинг бўлди. Президентлар Ислоҳ Каримов ва Сапармурот Ниязов Махтумқули ҳайкалини тантанали равишда очиб, ёдгорлик пойга гулчамбар қўйдилар.

Митингда Ўзбекистон раҳбари Ислоҳ Каримов нутқ сузлади:

— Хоразм замини жаҳон маънавияти тараққийига ҳисса қўшган Муҳаммад Ал-Хоразмий, Абу Райҳон Беруний каби қўнлаб буюк мутафаккирларни етиштирган, — деди Ислоҳ Каримов жумладан. — Алишер Навоийни узига устоз деб билган Махтумқули ҳаёти ва ижодида Хеванинг узига хос урин тутани бежиз эмас. Бугун ушбу ҳайкал очилиши икки қардош халқлар дўстлигининг рамзи бўлибгина қолмай, балки миллатларимизнинг тарихи, маданияти ва аъёнлари бир-бири билан абад-абад боғланганини ҳам курсатади. Даҳақикат, бизда Махтумқули ғазалларидан

қушиқ айтмаган ҳофиз бўлмагани каби, Навоийдан қуйламаган туркман баҳаси йўқ. Ҳар икки сиймо ҳам халқларимизнинг севимли шоирларига айланган.

— Ўзбек халқининг Махтумқулини эъзозлаши, у қолдирган меросни асраб-авайлаши бизни беҳад қувонтиради, — деди митингда сузга чиққан Туркменистон Президенти Сапармурот Ниязов. — Махтумқули Хевадаги Шерғоҳион мадрасасида таҳсил олиб, камолга етиб, боқий туркий сарчазмалар, жумладан, Навоий меросидан баҳраманд бўлди. Уша дларлардаёқ бу улут сиймолар туркман ва ўзбек халқларининг умтинингига эмас, келажагини

ҳам туташтирган эдилар.

Шу кун Туркменистон Президенти Сапармурот Ниязов Урганчдан уз ватанига жўнаб кетди. Уни мамлакатимиз раҳбари Ислоҳ Каримов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолди.

Туркменистон раҳбарининг мамлакатимизга сафари гоят самарали ва сермазмун ўтди. Президент Ислоҳ Каримов ушбу сафар натижалари ҳақида сузлар экан, у муҳим сиёсий аҳамиятга эга эканлигини ва халқларимиз уртасидаги дўстлик ришталарини яна-да мустаҳкамлашга ҳизмат қилишини таъкидлади.

Шу кун Президент Ислоҳ Каримов Хоразмдан Тошкентга қайтиб келди.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов 29 ноябрь кунини Корея Республикасининг «ДЭУ» компаниялар гуруҳи раиси Ким У Жунг раҳбарлигидаги делегацияни қабул қилди.

Президент Ислоҳ Каримов «ДЭУ» компаниялар гуруҳи ўзбекистонлик ҳамкорларнинг ишончига тўла сазовор бўлганини алоҳида таъкидлар экан, ана шу боис Ким У Жунг жанобларининг ўзаро ҳамкорликни яна-да кенгайтириш юзасидан билдираётган таклифлари мамнуният билан қарши олинишини қайд этди.

Сўхбат чоғида турли соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш, жумладан, пахта толаси савдоси, коммуникация тармоқларини кенгайтириш, енгил автомобиллар эҳтиёт қисмларини Ўзбекистонда ишлаб чиқариш ва бошқа масалалар ҳусусида фикрлашиб олинди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Бош вазирини У. Султонов, Бош вазир ўринбосари К. Раҳимов, «Узавтосаноат» уюшмаси раиси Қ. Парпиев иштирок этди.

(ЎзА).

ШАРҲ

Республика бошқарув органларини қисқартириш ва уларнинг тузилмасини такомиллаштириш, бошқарув ходимлари фаолияти самардорлигини ошириш ва уларга сарфланган харажатларни қисқартириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 1996 йил 26 ноябрда «Бошқарув органлари тузилмасини такомиллаштириш ва маъмурий-бошқарув ходимлари сонини қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди.

Махсус ҳукумат комиссияси ва Молия вазирлигининг таклифлари асосида «Узайерловсавдо» Ўзбекистон Республика савдо-харид уюшмасини ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги етти тайёрлаш, қурилиш конструкциялари ишлаб чиқариш ва егочни қайта ишлаш бош бошқармасини тутатиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, уюшмалар, концернлар, корпорациялар, компанияларнинг ва уларга қарашли ташкилотларнинг, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликларининг раҳбар ходимлари, маъмурий-бошқарув ходимлари сонини сезиларли даражада қисқартиришга доир чора-тадбирлар белгиланган.

Белгиланган чора-тадбирларни амалга ошириш натижасида маъмурий-бошқарув аппарати ходимлари сонини уртача 20 фоизга еки 33,7 миң кишига қисқаради, шу жумладан, бошқарув марказий аппарати ходимлари сонини 2,4 миң ки-

шига қисқаради, вазирлар, давлат қўмиталари раислари ва идоралар раҳбарларининг ўринбосарлари 91 нафарга камади. Маъмурий-бошқарув ходимлари сонининг қисқариши уларга сарфланган харажатларнинг 1,6 миллиард сумини тежаш имконини беради, унинг қарийб 1 миллиард суми иш ҳақини ташкил этади.

Молия вазирлигига 1997 йил бюджетини шакллантиришда бюджет ташкилотларининг маъмурий-бошқарув ходимларига сарфланган харажатларни вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар ва уларга қарашли ташкилотлар бошқарув аппарати ходимларининг белгиланган чекланган сонига қатъий мувофиқ ҳолда маблағ билан таъминлашни назарда тутиш топширилган.

Қабул қилинган чора-тадбирларнинг амалга оширилиши давлатнинг бошқарув тузилмаларига сарфланган харажатларини анчагина қисқартириш ва бушаб қолган маблағларни ижтимоий масалаларни ҳал этишга йўналтириш имконини беради.

Шу сонга хабар

САҒАР САРҲИСОБИ

Ноябрнинг йигирма еттисиде республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази галдаги маърифий мулоқотини ўтказди. Унда ўзбекистон филоли фарзанди — андижонлик Зокиржон Машраб раҳбарлик қилган Бобур номида халқаро илмий экспедициянинг навабдаги сафари якунлари ҳақида гап бўлди. Экспедиция аъзолари мазкур бешинчи сафариде кўпгина Шарқ мамлакатларида бўлиб, таҳсинга лойиқ ишларни амалга оширдилар. Буюк аждодларимиз Юсуф Хос Ҳожиб, Фурқат, Беруний, Махмуд Қошғарийлар қабрини зиёрат этиб, шу баробарида улар ҳақида янги маълумотларни ҳам қўлга киритишга муваффақ бўлишлар. Маълумотки, бизнинг қафдек хабарга сиймайди. Таассуротки, уни езмаққа қаламимиз охири. Шу боис мучул хабар билан бўлиб утган маърифий сўхбат аҳамиятга лутур етказилган узимизни тямизди. Фақат ваъда берганимиз, яқин келажакда биз биродаларимиз Зокиржон Машраб ва экспедициянинг аъзолари билан учрашиб, сафар ҳақидаги таассуротларини ҳуқиниғизга ҳавола етамақимиз.

Т. АЛИЕВ

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунини олдида ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг тўрт йиллиги муносабати билан мамлакатимиз ешларининг «Камолот» жамғармаси узига хос танлов ўтказаетир. Танловки, шартти битта, совғаси бир нечта! Кимда-ким қуйида берилдеган саволларга тўғри ва лўнда жавобларини шу йилнинг 20 декабригача тахририятимизга йўлласса, «Камолот»нинг антика совғаси соҳибни бўлади.

Соврин соҳибни бўлишга шошилиңг, азизлар!

1. Конституция сўзининг луғавий маъносини биласизми?
2. Ўзбекистон Конституцияси нечта Конституция амалда бўлган?
3. Ўзбекистон Конституциясида нечта модда бор?
4. Демократия ва шахс ҳуқуқи деганда нимани тушунасиз?
5. Ўзбекистон Президенти И. Каримов Конституцияни қандай таърифлаган эди?
6. Биринчи Конституция илк бор қайси мамлакатда ва қайси даврда қабул қилинган?
7. Дунё экспертларининг Ўзбекистон Конституцияси ҳақидаги фикри.
8. Дунёда энг кам ўзгартириш киритилган Конституция қайси давлатда тегишли?
9. Маънавий ва моддий тутқунлиқнинг бир-биридан фарқи.
10. Дунёда Конституцияси йўқ давлатлар борми, бўлса у қайси давлатлар?
11. Амир Темур даврида Конституциявий ҳуқуқ бўлгани, бўлган бўлса у қайси номда аталган?
12. Конституцияга биноан кимлар халқ номидан гапирини мумкин?
13. Конституцияга асосан «сиёсий партия» нима дегани? Қасаба уюшмалари-чи?
14. Жамоат бирлашмаси деб нимага айтилади?
15. Конституция ва қонуннинг устуңлиги нима дегани?
16. Конституцияда шахс ҳуқуқи ва эркинликлари қандай кафолатланган? Сиёсий ҳуқуқлар-чи?
17. Ўзбекистон Республикаси фуқаролари қандай иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқларга эга?
18. Жамиятнинг иқтисодий негизлари деганда нимани тушунасиз?
19. Қўнчиликка биноан фарзандларнинг бурчлари нимада?
20. Олий Мажлис ваколатлари нималардан иборат?
21. Ўзбекистонда кимлар сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эга?
22. Давлат ҳокимиятининг манбан нима?
23. Давлат ҳокимияти тизими қандай ҳокимиятларга бўлинади?

ЖАВОБЛАРНИ ҚУЙДАГИ МАНЗИЛГА ЙЎЛЛАНГ:

700083.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ 32.

«ТУРКИСТОН» ГАЗЕТАСИ ТАХРИРИЯТИ.

ТЕЛЕФОН: 36-56-58, 33-79-69.

Президент стипендияси совриндорлари

ТИП БИЛГАН ЭП БИЛАДИ

Олдий ўзбек қизининг «Немис тили фонетикасидан укув қўлланма» яратганига ишонинг келмайди. Бунинг учун немис тилини мияридан-сирингача билмоқ керак. Ҳа, Андижон Давлат тиллар олийгоҳи роман-герман тиллари факультети битирувчиси Шаҳло Расулованинг қўлланмаси немис тили муаллимлари (!) учун фойдаланишга жула қўлай.

Шаҳло узининг иқтисоди, қизиқини билан узгалардан ажралиб туради. Уни шунинг учун ҳам Президент стипендиясига тавсия этишди.

Республика буйича талабалар танловида қатнашган Шаҳлонинг нота немис тилига қизиқини, ўзбек тилига булган меҳрини билмоқчи бўлиб, саволларни едариб ташлади.

— Ўзбек маданияти устунми, немис маданияти?

— Албатта Шарқ маданиятига ўзбеклар асос солган. Лекин гарбда немисларга етганига йўқ.

— Қандай соҳага қизиқингиз?

— Давлат мусаввир бўлгани учунми, тасвирий санъатга қизиқиним қўчи.

— Дўстларингиз қўпми?

— Йўқ, озу, созу.

— Шаҳло, қозғи ешлар ҳақида фикрингиз.

— Дангаса, айтиб.

— Қандай камчиликларни кечира олмайсиз?

— Қўнчиликнинг кечира олмайсиз. Мақтаноқларни ёмон қўрмаган.

Шаҳлонинг кузларининг тўбиде мен қайтиб ва саботини қўрдим. Суларидан эса ниятлари улуде ўзбек қизининг шаҳамилитини ҳис етдим.

Мустақил юртининг фарзандлари ана шундай теран томирди, билмидон ешлар эканлигини дилимда таскин туйдим.

М. ОТАМИРЗАЕВА,
«Туркистон» мухбири

Туркистон 1996 йил 30 ноябрь

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 26 ноябрда қабул қилган «Бошқарув органлари тузилмасини такомиллаштириш ва маъмурий-бошқарув ходимлари сонини қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида» қарорининг амалга оширилиши натижасида маъмурий-бошқарув аппарати ходимлари сонини уртача 20 фоизга еки 33,7 миң кишига қисқаради, шу жумладан, бошқарув марказий аппарати ходимлари сонини 2,4 миң кишига қисқаради, вазирлар, давлат қўмиталари раислари ва идоралар раҳбарларининг ўринбосарлари 91 нафарга камади.

Маъмурий-бошқарув ходимлари сонининг қисқариши уларга сарфланган харажатларнинг 1,6 миллиард сумини тежаш имконини беради, унинг қарийб 1 миллиард суми иш ҳақини ташкил этади.

Молия вазирлигига 1997 йил бюджетини шакллантиришда бюджет ташкилотларининг маъмурий-бошқарув ходимларига сарфланган харажатларни вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар ва уларга қарашли ташкилотлар бошқарув аппарати ходимларининг белгиланган чекланган сонига қатъий мувофиқ ҳолда маблағ билан таъминлашни назарда тутиш топширилган.

Қабул қилинган чора-тадбирларнинг амалга оширилиши давлатнинг бошқарув тузилмаларига сарфланган харажатларини анчагина қисқартириш ва бушаб қолган маблағларни ижтимоий масалаларни ҳал этишга йўналтириш имконини беради.

Туркистон БИЗ БИЛАН

Элим деб, юртим деб эниб яшаш керак!

«Туркистон»га обуна давом етмоқда. Нашир кўрсаткичи: Яқка шахслар учун: 64607 Ташкилотлар учун: 64633

РЕФЕРЕНДУМ УТДИ, МУНОЗАРА ДАВОМ ЭТАЕТИР

Утган ҳафта жаҳон ахборот воситалари диққати Белоруссия республикасида юзлаб келган сиёсий инқирозга қаратилди. Мамлукки, Президент ва Парламент уртасидаги зиддик тараққийлаб, халқ ҳукмига ҳавола етилган эди. 22 ноябрь кунлари Россия раёбариятининг аралашуви билан Белоруссия Президенти ва Олий Кенгаши ўзаро келишиб, муайян шартномага кул қўйишган эди. Бирок бу келишувлар бузилди, орадаги зиддик, айтиш мумкинки, ҳозирга Президент фойдалани ҳал бўлди. Белоруссияда юзлаб келган янгилик сиёсий шарҳловчилар чуқурлашган конституциявий инқироз сифатида баҳолашмоқда.

Бу галаба республикада Президент А. Лукашенко сиёсатига қарши мухолифатнинг қаттиқ қариндешини юзлаб келтирди. 21 ва 22 ноябрь кунлари Россия раёбариятининг аралашуви билан Белоруссия Президенти ва Олий Кенгаши ўзаро келишиб, муайян шартномага кул қўйишган эди. Бирок бу келишувлар бузилди, орадаги зиддик, айтиш мумкинки, ҳозирга Президент фойдалани ҳал бўлди. Белоруссияда юзлаб келган янгилик сиёсий шарҳловчилар чуқурлашган конституциявий инқироз сифатида баҳолашмоқда.

Президент, мухолиф қўнларнинг фикрига қараганда, референдум чоғида ҳокимият сайловчиларга ўз халиқ-иродларини эркин билдириш учун зарур шарт-шароитини яратмади, референдумга тайёрлик чоғида қўнчиликнинг бузиллишлари руй берди.

Халқаро миқеда ҳам Белоруссияда утказилган бу референдум маъқуллади, дейиш мумкин. Жаҳондаги 16 халқаро ташкилот вакиллари бу ижтимоий тақдирни таъкидлаб, бирортаси ўз вакилларини юбурмади. Европа Кенгаши парламент Ассамблеяси, ОБСЕ парламент Ассоциацияси, Европарламент, Европа Кенгаши

ва ҳатто МДҲ аъзолари булган давлатлар парламентлари ҳам бу референдумни тан олгани йўқ.

Референдумнинг дўстлик натижалари эълон қилиниши билан Президент А. Лукашенко миябўт конференциясида журналистлар саволларига жавоб бериб, парламент ва Конституцияни езу билан езу зиддик юзлаб келганини буюса, уни қўнчиликка Россия раёбариятининг инқирозига эди ҳолат қўймади керак, деди. Ҳарб мамлакатлари ҳам референдум натижаларидан сўни Белоруссиядаги ҳокимиятга ўз муносабатларини унгартирар, деб умид билдиран А. Лукашенко.

